

سفر به اعماق فلسفه

مروری بر مهم‌ترین مکاتب فلسفی غرب و شرق
از آغاز تا امروز

سرور استاران:

ماسیمو پیلیوچی، اسکای سی. کلیری، دنیل ای. کافمن

ترجمه‌ی مانی فرسای

نشر سنگ

نشان استاندارد بین‌المللی محیط زیست کاغذ بالک FSC

برای تولید این کاغذ فرایند شیمیایی انجام نمی‌گردد. دوباره به چرخه‌ی طبیعت بازمی‌گردد و محیط زیست را آلوده نمی‌کند.

عنوان و نام پدیدآور: سفر به اعماق فلسفه: مروری بر مهمترین مکاتب فلسفی غرب و شرق از آغاز تا امروز / سرویراستاران ماسیمو پیلیوچی، اسکای سی. کلیری، دنیل ای. کافمن؛ ترجمه‌ی مانی فرسای، م. مشخصات نشر: تهران: نشر سنگ، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۲۵۴ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

فروست: فلسفه برای زندگی امروز؛ ۶

شابک: 978-622-7383-13-3

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: How to live a good life : a guide to choosing your personal philosophy, 2020.

عنوان دیگر: مروری بر مهمترین مکاتب فلسفی غرب و شرق از آغاز تا امروز.

موضوع: فلسفه

موضوع: Philosophy

شناسه افزوده: پیلیوچی، ماسیمو، ۱۹۶۴-م، ویراستار

شناسه افزوده: Pigliucci, Massimo, 1964-

شناسه افزوده: کلیری، اسکای، ۱۹۷۵-م، ویراستار

شناسه افزوده: Cleary, Skye, 1975-

شناسه افزوده: کافمن، دنیل ا، ویراستار

شناسه افزوده: Kaufman, Daniel A.

شناسه افزوده: فرسای، مانی ۱۳۶۳-، مترجم

رده بندی کنگره: B۲۱

رده بندی دیویی: ۱۰۰

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۱۱۸۲۸

سایت نشر سنگ:
www.sangpublication.ir

نشر سنگ در فضای مجازی:
@sangpublication

پست الکترونیک نشر سنگ:
sangpublication@gmail.com

شماره‌ی تماس و واتس‌آپ: ۰۹۳۸ ۱۹۴ ۲۸۷۰

سفر به اعماق فلسفه

فلسفه برای زندگی امروز - ۶

سرور استاران: ماسیمو پیلیوچی، اسکای سی. کلیری، دنیل ای. کافمن

مترجم: مانی فرسای

ناشر: سنگ

چاپ اول: آذر ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: پردیس دانش

شابک: ۹۷۸-۶۲۳-۷۳۸۳-۱۳-۳

حق چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشر سنگ است.

فهرست

۹	 مقدمه
۱۵	 گروه نخست. فلسفه‌های باستانی مشرق زمین
۲۲	 بودیسم
۴۰	 کنفوسیوس گرایی
۶۰	 دائوئیسم
۸۱	 گروه دوم. فلسفه‌های باستانی مغرب زمین
۸۹	 ارسطو گرایی
۱۰۳	 رواقی‌گری
۱۲۱	 اپیکوریسم
۱۴۱	 گروه سوم. سنت‌های دینی
۱۴۸	 هندوئیسم
۱۵۸	 یهودیت
۱۷۶	 مسیحیت

گروه چهارم. فلسفه‌های مدرن..... ۱۹۳

اگزیستانسیالیسم..... ۱۹۸

پراگماتیسم..... ۲۱۳

نوع‌دوستی ثمربخش..... ۲۲۸

نتیجه‌گیری..... ۲۴۷

مقدمه

اصلاً کسی به فلسفه‌ی زندگی احتیاج دارد؟

آیا در ذهن‌تان هیچ تصویری، حتی گنگ و مبهم، از کارکرد جهان دارید؟ آیا درکی از رفتار مناسب با دیگران دارید؟ اگر پاسخ‌تان به هر دو این پرسش‌ها مثبت است، پس باید به شما تبریک گفت، چون صاحب یک فلسفه‌ی زندگی هستید! فلسفه‌ی زندگی در ساده‌ترین حالت چهار جویی است متشکل از متافیزیک (یعنی شرح چگونگی کارکرد جهان) و اخلاق (به معنای مجموعه قواعدی قابل تعمیم بر تعامل با دیگران). در نتیجه پرسش اصلی این نیست که آیا فلسفه‌ی زندگی دارید یا خیر، بلکه سؤال این‌جاست که اگر این فلسفه مورد بررسی دقیق قرار گیرد همچنان به کار می‌آید یا خیر؟ چنین فلسفه‌ی زندگی‌ای را می‌توان یک فلسفه‌ی خوب نامید؟

بیش‌تر ما کاری را که سقراط این همه اصرار بر انجام آن داشت، انجام نمی‌دهیم: محک زدن زندگی‌مان. سقراط بر این باور بود که زندگی محک نخورده، ارزش زیستن ندارد. البته که چنین ادعایی کاملاً اغراق‌آمیز است. چه بسیار زندگی‌های محک نخورده‌ای که بعدها - هم از جانب صاحب آن زندگی و هم از سوی دیگرانی که آن زندگی را محک زده‌اند (مانند افرادی که زندگینامه‌ی افراد را می‌نویسند) - معلوم می‌شود ارزش زیستن داشته‌اند. اما به گمان ما، سقراط حتماً منظور دیگری داشته:

سنجش زندگی‌تان، دست‌کم هر از چندی، کمک می‌کند در مسیر زندگی - اگر لازم باشد - اصلاحاتی هر چند جزئی اعمال کنید و گاه حتی وادارتان می‌کند برای ادامه‌ی مسیر پیش رو، دست به تغییراتی اساسی بزنید. این همان چیزی است که بر نویسندگان این کتاب نیز گذشته و گمان می‌کنیم چنین تجربه‌ای، در آن واحد هم سازنده و هم دگرگون‌کننده است.

«اسکای» همان طور که در ابتدای فصل اگزستانسیالیسم این کتاب توضیح داده، حیات بزرگسالی‌اش را به عنوان - به قول خودش - یک «زنبور کارگر خوب کاپیتالیست» آغاز کرده و در یک برنامه‌ی مدیریت ارشد کسب‌وکار شرکت کرد. اسکای در ادامه به یک کلاس فلسفه می‌رود و استادش به او کتابی از فیلسوف و فمینیست شهیر، یعنی سیمون دوبوار می‌دهد. تأثیر این کتاب بر اسکای خارق‌العاده بود. خود او چنین به خاطر می‌آورد که «انگار همان لحظه نور دنیای بیرون از غار افلاطونی، چشمانم را زد. فلسفه‌ی زندگی مرا به رقص آورد. وسوسه‌ام کرد ترنم کنان به دور و اطراف بچرخم و با ظرافت، تمام پیش‌فرض‌ها و انتظاراتی را که از زندگی داشتم، در هم شکست.»

«ماسیمو» هم اطمینان کامل داشته که قرار است زندگی خود را به عنوان یک دانشمند سپری کند و برای چند دهه، این تنها کاری بوده که انجام می‌داده و فلسفه‌ی شخصی‌اش، در واقع نسخه‌ی منطقی محض و سفت و سختی از انسان‌گرایی سکولار بوده است. اما درست در نقطه‌ی اوج زندگی حرفه‌ای، بحران میانسالی گریبانش را می‌گیرد. ماسیمو به جای آن که مثلاً برای خودش یک اتومبیل فراری قرمزرنگ بخرد (گرچه آن موقع امکان خریدش را هم نداشته)، دوباره به سراغ درس می‌رود. در رشته‌ی فلسفه مدرک دکتری می‌گیرد و زمینه‌ی کاری‌اش را نیز عوض می‌کند. گذشته از آن به دنبال یافتن جایگزین‌هایی برای باور صلب و اولیه‌اش به انسان‌گرایی

سکولار نیز می‌رود. این همان باوری است که از پانزده سالگی و ترک کلیسای کاتولیک (فصل مسیحیت) به آن اعتقاد پیدا کرده بود. از بخت بلند (و البته از طریق صفحه‌ی توییت‌ش!) با فلسفه‌ی رواقی‌گری یونان باستان آشنا می‌شود. این آشنایی، عشق در یک کلیک بود و از آن پس زندگی‌اش دیگر به وضع سابق خود بازنگشت. (اگر برای‌تان سؤال شده، وضع زندگی‌اش بهتر هم شده است.)

برخی دیگر از مشارکت‌کنندگان این کتاب نیز تجاربی همسان داشته‌اند و برخی دیگر هم نه. اما وقتی از آن‌ها درخواست کردیم در نگارش این کتاب یاری کنند، همگی با کمال میل فلسفه‌ی زندگی منتخب خود، نقطه‌ی تمایز این فلسفه‌ها و چگونگی کارکردشان را شرح دادند. در پایان این کتاب با طیف وسیعی از دیدگاه‌های فلسفی درباره‌ی زندگی آشنا خواهید شد: از رهیافت‌های مشرق‌زمینی مانند بودیسم، کنفوسیوس‌گرایی، هندوئیسم و دائوئیسم گرفته تا رویکردهای غربی مانند ارسطوگرایی، رواقی‌گری و اپیکوریسم؛ از سنت‌های ادیان مقدس مانند یهودیت و مسیحیت گرفته تا اندیشه‌های مدرنی مانند اگزیستانسیالیسم، پراگماتیسم و نوع‌دوستی ثمربخش. البته که تعداد آن‌ها می‌تواند بیش از این هم باشد: از منظر محدوده‌های جغرافیایی مانند آفریقا و آمریکای شمالی و جنوبی - از منظر قلمروهای فلسفی مانند فایده‌گرایی - از دیدگاه سنت‌های دینی دیگر همچون آیین چین، آیین سیک یا جنبش راستافار یا حتی از دید جنبش‌های سیاسی مانند فمینیسم، آنارشیسم، لیبرالیسم، محافظه‌کاری و مارکسیسم. شاید در ویراست بعدی کتاب به سراغ آن‌ها هم برویم.

گذشته از این، کتاب پیش رو فقط راهنمایی موجز است و نه یک دانشنامه‌ی اساسی. مخلص کلام این است: برای زیست فلسفی هر فردی، شیوه‌های بسیار گوناگونی وجود دارد و به نظر ما تأمل در باب نقاط افتراق این شیوه‌ها، بالارزش‌تر از تأکید بر نقاط اشتراک آن‌هاست. (برای درک بهتر، به فصل نتیجه‌گیری نگاه کنید.)